

Національна академія правових наук України

**ЗВІТ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ
ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ
АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК
УКРАЇНИ ЗА 2018 РІК
(основні показники)**

Харків
«Право»
2019

Упорядники:

*В. А. Журавель, Д. В. Лук'янов, Є. А. Гетьман,
Л. І. Летнянчин, Л. В. Бєлєвцева, Н. В. Запорожець*

Звіт про результати діяльності Національної академії
3-43 правових наук України за 2018 рік (основні показники) /
[упоряд.: В. А. Журавель, Д. В. Лук'янов, Є. А. Гетьман
та ін.] ; Нац. акад. прав. наук України. – Харків : Право,
2019. – 32 с.

- © Національна академія правових наук України, 2019
- © Журавель В. А., Лук'янов Д. В., Гетьман Є. А. та ін., упорядкування, 2019
- © Оформлення. Видавництво «Право», 2019

I. ФУНДАМЕНТАЛЬНІ НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ

У 2018 р. науково-дослідні інститути Національної академії правових наук України проводили фундаментальні дослідження відповідно до Тематичного плану фундаментальних досліджень, що фінансуються за рахунок коштів державного бюджету у 2018 році НАПрН України, затвердженого постановою президії № 103/4 від 3 липня 2017 р.

Дослідження здійснювалися за **35 фундаментальними темами**, з яких **1 тема** – завершена. Зокрема, Науково-дослідним інститутом вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса досліджувалося 6 тем, Науково-дослідним інститутом державного будівництва та місцевого самоврядування – 5, Науково-дослідним інститутом правового забезпечення інноваційного розвитку – 3, Науково-дослідним інститутом приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака – 8, Науково-дослідним інститутом інтелектуальної власності – 8, Науково-дослідним інститутом інформатики і права – 5.

Упродовж 2018 року співробітниками **НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса** проводилися фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Проблеми формування сучасної доктрини кримінального права України». Термін виконання: 2017 р. – 2021 р. Науковий керівник – Тацій В. Я.

2. «Теоретичні питання удосконалення кримінально-виконавчого законодавства України та практики його застосування». Термін виконання: 2017 р. – 2021 р. Науковий керівник теми – Степанюк А. Х.

3. «Стратегія зменшення можливостей вчинення злочинів: теорія та практика». Термін виконання: 2017 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Голіна В. В.

4. «Кримінологічні проблеми корупції у приватній сфері». Термін виконання 2017 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Головкін Б. М.

5. «Теоретичні основи якості кримінального процесуального законодавства України». Термін виконання: 2017 р. – 2021 р. Науковий керівник теми – Шило О. Г.

6. «Науково-технічне забезпечення слідчої діяльності в умовах змагального кримінального процесу». Термін виконання: 2017 р. – 2021 р. Науковий керівник теми – Шепітько В. Ю.

У звітному році співробітниками **НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування** проводилися фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Ефективізація юридичних гарантій прав людини в Україні (загальнотеоретичні аспекти)». Термін виконання: 2017 р. – 2019 р. Науковий керівник теми – Рабінович П. М.

2. «Правове забезпечення публічного адміністрування в Україні (теоретико-правові аспекти)». Термін виконання: 2018 р. – 2021 р. Науковий керівник теми – Гаращук В. М.

3. «Правові проблеми розвитку державотворчих процесів у контексті конституційної реформи в Україні». Термін виконання: 2018 р. – 2022 р. Науковий керівник теми – Яковюк І. В.

4. «Реформа децентралізації публічної влади та удосконалення місцевого самоврядування в аспекті європейської інтеграції України». Термін виконання: 2018 р. – 2022 р. Науковий керівник теми – Лялюк О. Ю.

5. «Комунальна власність: проблеми правового регулювання та управління (теоретичні та прикладні аспекти)». Термін виконання: 2018 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Любченко П. М.

У 2018 році співробітниками **НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку** проводилися фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Правове забезпечення функціонування Національної інноваційної системи в сучасних умовах». Термін виконання: 2017 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Глібко С. В.

2. «Правове забезпечення віртуалізації інфраструктури національної економіки України». Термін виконання: 2017 р. – 2019 р. Науковий керівник теми – Стріжкова А. В.

3. «Нормативно-інституційне забезпечення сприяння господарській діяльності в інноваційному суспільстві». Термін виконання: 2018 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Дмитрик О. О.

У 2018 році співробітниками **НДІ приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака** проводилися фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Наукові підходи до удосконалення цивільного та господарського судочинства в світлі судової реформи». Термін виконання: 2016 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Бобрик В. І.

2. «Правове забезпечення ринкових відносин в умовах громадянського суспільства». Термін виконання: 2018 р. – 2022 р. Науковий керівник теми – Беляневич О. А.

3. «Правове забезпечення електронного бізнесу як складової інформаційного суспільства». Термін виконання: 2018 р. – 2021 р. Науковий керівник теми – Вінник О. М.

4. «Адаптація корпоративного законодавства України до права Європейського Союзу». Термін виконання: 2017 р. – 2019 р. Науковий керівник теми – Васильєва В. А.

5. «Інституційно-правове забезпечення майнових інтересів держави та суб'єктів приватного права в умовах регіональної нестабільності». Термін виконання 2017 р. – 2021 р. Науковий керівник – Король В. І.

6. «Договірне регулювання приватноправових відносин у цивільному праві України». Термін виконання: 2016 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Гриняк А. Б.

7. «Цивільно-правовий механізм регулювання майнових та особистих немайнових відносин». Термін виконання: 2018 р. – 2022 р. Науковий керівник теми – Пленюк М. Д.

8. «Приватноправові проблеми реалізації євроінтеграційної стратегії України». Термін виконання: 2017 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Кочин В. В.

Упродовж 2018 року співробітниками **НДІ інтелектуальної власності** проводилися фундаментальні дослідження за такими темами:

1. «Гармонізація прав людини і прав інтелектуальної власності в сфері медицини і фармації». Термін виконання: 2015 р. – 2018 р. Наукові керівники теми – Мироненко Н. М., Кашинцева О. Ю.

2. «Юрисдикційна форма захисту авторського права і суміжних прав». Термін виконання: 2016 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Штефан О. О.

3. «Правова охорона нетипових (некласичних) об'єктів авторського права». Термін виконання: 2016 р. – 2020 р. Наукові керівники теми – Мироненко Н. М., Штефан О. О.

4. «Судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності: шляхи удосконалення законодавства та правозастосування». Термін виконання: 2016 р. – 2020 р. Наукові керівники теми – Дорошенко О. Ф., Петренко С. А.

5. «Стан та напрями розвитку державної політики в сфері боротьби з порушеннями прав інтелектуальної власності» Термін виконання: 2017 р. – 2021 р. Наукові керівники теми – Орлюк О. П., Мироненко Н. М.

6. «Дослідження економіко-правових проблем інтенсифікації сфери інтелектуальної власності України під впли-

вом нових викликів розвитку неоекономіки». Термін виконання: 2017 р. – 2021 р. Наукові керівники теми – Орлюк О. П., Бутнік-Сіверський О. Б.

7. «Інтелектуальна власність як складова системи забезпечення національної безпеки». Термін виконання: 2018 р. – 2022 р. Науковий керівник теми – Бутнік-Сіверський О. Б.

8. «Правова охорона інтелектуальної власності в умовах євроінтеграційних процесів». Термін виконання: 2018 р. – 2022 р. Науковий керівник теми – Мироненко Н. М.

У звітному році співробітниками **НДІ інформатики і права** проводилися дослідження за такими темами:

1. «Теоретико-правові основи захисту прав, свобод і безпеки людини в інформаційній сфері». Термін виконання: 2018 р. – 2022 р. Науковий керівник теми – Пилипчук В. Г.

2. «Науково-методичне, правове та інформаційне забезпечення формування національної інтегрованої системи нормативно-правових актів в умовах децентралізації в Україні». Термін виконання: 2016 р. – 2020 р. Науковий керівник теми – Корж І. Ф.

3. «Теоретичні та організаційно-правові основи забезпечення кібербезпеки в Україні». Термін виконання: 2017 р. – 2021 р. Науковий керівник теми – Довгань О. Д.

4. «Теоретико-методологічні засади правового регулювання в умовах використання технологій Інтернет речей». Термін виконання: 2017 р. – 2019 р. Науковий керівник теми – Баранов О. А.

5. «Теоретичні та інформаційно-правові засади забезпечення національної безпеки в умовах євроінтеграції України». Термін виконання: 2018 р. – 2022 р. Науковий керівник теми – Доронін І. М.

Усі завдання та результативні показники, передбачені паспортами бюджетних програм та договорами, по кожній фундаментальній темі виконані на 100%, а по деяким показникам навіть перевиконані.

II. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ ДЛЯ ДЕРЖАВНИХ ТА НЕДЕРЖАВНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЗА ГОСПОДАРСЬКИМИ ДОГОВОРАМИ

Національна академія правових наук України значну увагу приділяє диверсифікації джерел фінансування, зокрема пошуку позабюджетних джерел, участі у конкурсах наукових проектів (грантах). Наукові установи академії шляхом укладення господарських договорів на здійснення науково-експертних досліджень, підготовку наукових кадрів тощо, надають послуги наукового й юридичного характеру зацікавленим державним і недержавним організаціям, установам та фізичним особам.

Так, у звітному періоді власні надходження структурних підрозділів академії склали **7 млн. 122 тис. 867 грн.**, зокрема:

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності – на суму 1 млн. 665 тис. 901 грн.;

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака – на суму 1 млн. 379 тис. 454 грн.;

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса – на суму 1 млн. 211 тис. 312 грн.;

Науково-дослідний інститут інформатики і права – на суму 973 тис. 130 грн.;

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку – на суму 295 тис. 447 грн.;

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування – на суму 273 тис. 742 грн.;

Київський регіональний центр – на суму 1 млн. 52 тис. 399 грн;

Президія НАПрН України – на суму 271 тис.482 грн.

З вересня 2017 року президія Національної академії правових наук України за фінансової підтримки Словацької агенції розвитку міжнародного співробітництва брала участь у проекті «Права біженців і внутрішньо переміщених осіб: кращі європейські практики та шляхи їх імплементації». Проект тривав до вересня 2018 року та був реалізований у Харківській, Луганській та Донецькій областях. Результати дослідження та практичні рекомендації були презентовані службовцям державної влади, місцевого самоврядування, представникам громадських організацій у Донецькій, Луганській та Харківських областях. Загальний бюджет проекту 100 тис. євро, що складає більше 3 млн. грн.

Упродовж 2018 року Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака на замовлення Державного фонду фундаментальних досліджень провів наукове дослідження на тему: «Удосконалення правового регулювання ендавментів наукових установ та закладів освіти». Загальний обсяг фінансування інституту склав 183 тис. грн.

ІІІ. НАУКОВІ ВИСНОВКИ ДЛЯ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ

Одним із статутних завдань академії є виконання замовлення центральних органів державної влади стосовно розроблення засад наукової та правової політики, вивчення й узагальнення механізмів реалізації законодавчих актів,

підготовка практичних рекомендацій щодо вдосконалення їх діяльності. Установи академії плідно співпрацюють з Адміністрацією Президента України, Верховною Радою України та її комітетами, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Кабінетом Міністрів України, Міністерством освіти і науки України, Міністерством юстиції України, Міністерством внутрішніх справ України, Радою національної безпеки і оборони, Національним агентством з питань запобігання корупції, Урядовим уповноваженим у справах Європейського суду з прав людини, іншими міністерствами та центральними органами державної влади.

Структурні підрозділи академії значну увагу приділяли співпраці з вищими судовими органами – Конституційним Судом України, Верховним Судом а також із правоохоронними органами – Службою безпеки України, Генеральною прокуратурою України тощо.

Так, упродовж **2018 року** науково-дослідними інститутами академії для центральних органів державної влади було **підготовлено 108 наукових висновків, пропозицій, рекомендацій та експертиз до нормативно-правових актів.**

IV. НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ НА ЗАМОВЛЕННЯ РЕГІОНІВ

Академія тісно співпрацює не лише з центральними органами державної влади, а й місцевими органами державної влади та органами місцевого самоврядування. З метою підвищення ролі правової науки в розробці та реалізації ефективної регіональної політики та координації наукових досліджень у галузі держави та права всіх установ академією було створено регіональні наукові центри: у червні 1994 р. – Київський регіональний центр, у червні

2009 р. – Донецький та Західний регіональні центри, у березні 2011 р. – Південний регіональний центр.

Основними завданнями регіональних наукових центрів є сприяння місцевим органам державної влади та органам місцевого самоврядування у здійсненні ефективної правової політики у відповідних регіонах України; планування та координація науково-дослідної діяльності в галузі держави та права дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів академії, а також усіх структурних підрозділів академії (лабораторій, відділів, секторів тощо), що знаходяться у відповідних регіонах; координація діяльності по формуванню та реалізації науково-технічних програм у галузі держави і права з МОН України, НАН України та галузевими академіями у регіонах України; проведення на замовлення місцевих органів державної влади, органів місцевого самоврядування, правоохоронних та судових органів, громадських організацій, інших юридичних чи фізичних осіб наукових досліджень, підготовка експертних висновків, юридичних довідок тощо; проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень; організацію та проведення наукових конференцій, круглих столів, семінарів та інших наукових заходів; здійснення просвітницької діяльності, сприяння підвищенню інтелектуального потенціалу у відповідних регіонах України; інтеграцію юридичної науки та освіти тощо.

Так, Київським регіональним центром у 2018 р. підготовлено 32 науково-правових висновки на запити державних органів та 24 науково-правових висновків на запити суб'єктів господарювання та фізичних осіб.

Донецьким регіональним науковим центром у 2018 р. надано 19 науково-правових висновків на запити Верховного Суду, 7 – для Конституційного Суду України, 1 – для Генеральної прокуратури України. Донецький регіональний центр виступив організатором та співорганізатором 6-х наукових заходів.

У зв'язку з проведенням антитерористичної операції у Донецькій області, регіональний центр був переведений у м. Дніпро (постанова президії НАПрН України від 7 листопада 2014 р., № 89/14).

Західним регіональним науковим центром у 2018 р. надано 8 науково-правових висновків для Верховного Суду, 2 – для Конституційного Суду України, 3 – для Генеральної прокуратури України та 2 – для Вищої ради правосуддя.

Південний регіональний науковий центр у 2018 р. надав 12 науково-правових висновків на проекти нормативно-правових актів, 21 науковий висновок щодо правозастосовної діяльності для центральних, місцевих, судових і правоохоронних органів. Члени Південного регіонального наукового центру за власною ініціативою взяли участь у розробці та доопрацюванні 5 проектів нормативно-правових актів. Південний регіональний центр виступив організатором та співорганізатором 12 наукових заходів.

У звітному періоді установами академії підготовлено науково-правові висновки для Харківської обласної державної адміністрації, Харківської обласної ради, Харківської міської ради, а також для обласних, міських та районних правоохоронних і судових органів Київської, Вінницької, Дніпропетровської, Одеської, Запорізької, Сумської, Черкаської, Львівської, Закарпатської та інших областях.

Так, для органів державного управління на місцях, органів місцевого самоврядування, правоохоронних і судових органів, державних підприємств, установ та організацій, навчальних закладів здійснено: розробку проектів нормативно-правових актів, їх наукову експертизу, аналіз чинного законодавства з окремих питань; надано пропозиції щодо його вдосконалення; проведено відповідні консультації тощо.

У цілому науково-дослідними інститутами академії за звітний період на замовлення регіонів було підготовлено

23 науково-правових висновків, пропозицій та зауважень до відповідних нормативно-правових актів. Зокрема, Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування надав 5 науково-консультативних висновків, Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності – 17, Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака – 1.

V. УЧАСТЬ АКАДЕМІЇ У ЗАКОНОПРОЕКТНІЙ РОБОТІ

Важливим напрямком науково-дослідницької діяльності інститутів академії є розробка і правова експертиза законопроектів та інших нормативно-правових актів, внесення відповідних змін, розробка рекомендацій та пропозицій, що є однією з форм упровадження результатів наукової діяльності. Так, на виконання бюджетної програми 6581040 «Фундаментальні дослідження, прикладні науки і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері законодавства і права, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури» науково-дослідні інститути академії взяли участь у розробці **40 проектів законів та інших нормативно-правових актів**.

На виконання бюджетної програми 6581020 «Наукова і організаційна діяльність президії Національної академії правових наук України» було підготовлено **21 проект законів та інших нормативно-правових актів**.

Академіки та члени-кореспонденти Національної академії правових наук України взяли участь у розробці близько **230 проектів законів та інших нормативно-правових актів**, серед яких: Проект кодексу «Про адміністративні

проступки», проекти Законів України «Про національну безпеку України», «Про створення та виробництво озброєння, військової і спеціальної техніки», «Про фахову передвищу освіту», «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», «Про дипломатичну службу», «Про адміністративну процедуру», «Про недоторканість народних депутатів» (нова редакція), «Про приватизацію державного і комунального майна», «Про стратегічну екологічну оцінку», «Про судову експертизу та самоврядування судових експертів» та багато інших.

Провідні фахівці установ академії на постійній основі беруть участь у діяльності близько **40 робочих груп** із розроблення законів та інших нормативно-правових актів, серед яких слід виділити: **Конституційну Комісію**, утворену Указом Президента України від 3 березня 2015 р. (членами Комісії є: Буроменський М. В., Головатий С. П., Заєць А. П., Козюбра М. І., Колісник В. П., Копиленко О. Л., Кубко Є. Б., Кузнецова Н. С., Подцерковний О. П., Серьогіна С. Г., Тимченко І. А., Шемшученко Ю. С.). Комісія створена з метою напрацювання узгоджених пропозицій щодо змін до Конституції України із залученням до цієї роботи представників різних політичних сил, громадськості, вітчизняного та міжнародного експертного середовища, сприяння досягненню громадського та політичного консенсусу щодо вдосконалення конституційного регулювання суспільних відносин в Україні.

Провідні фахівці академії входять до складу **Ради з питань судової реформи**, утвореної Указом Президента України від 27 жовтня 2014 р. (членами Ради є Баулін Ю. В., Козюбра М. І., Кузнецова Н. С.). Основним завданням Ради є підготовка й подання Президентові України пропозицій стосовно стратегії реформування судоустрою та судочинства, інших суміжних правових інститутів, розроблення планів дій щодо впровадження цієї стратегії тощо.

VI. ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

На сьогоднішній день основні цілі та напрямки державної політики у сфері наукової та науково-технічної діяльності визначає **Закон України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки»** в редакції від 16 січня 2016 р.

3 березня 2016 р. на загальних зборах академії затверджено Стратегію розвитку наукових досліджень Національної академії правових наук України на 2016–2020 роки, складовою частиною якої є Пріоритетні напрями розвитку правової науки на 2016–2020 роки, що мають стати орієнтиром для наукових установ у визначенні тематики наукових досліджень.

Відповідно до вимог Міністерства економічного розвитку і торгівлі України Національна академія правових наук України здійснює планування власної наукової діяльності в середньостроковій перспективі на три найближчих роки. Тому кожен Інститут постійно розробляє перспективні плани наукових досліджень на кожні наступні 3 роки.

VII. УЧАСТЬ В ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННІ НАУКОВИХ ЗАХОДІВ: КОНФЕРЕНЦІЙ, СЕМІНАРІВ, «КРУГЛИХ СТОЛІВ» ТОЩО

З метою обговорення актуальних питань правознавства, що розробляються в рамках тем наукового дослідження за участю як співробітників інститутів, так і науковців провідних наукових, науково-дослідницьких та освітніх центрів України, правознавців, регулярно проводилися наукові конференції, семінари, «круглі столи» тощо.

Загалом у 2018 р. науково-дослідні інститути виступили організаторами та співорганізаторами **22 наукових за-**

ходів – конференцій, семінарів, «круглих столів», читань. Загалом члени Національної академії правових наук України та науковці її структурних підрозділів у 2018 р. взяли участь у понад **350 наукових заходах**.

Важливою подією у науковому житті академії стало проведення 25–28 вересня 2018 р. **II Харківського міжнародного юридичного форуму «Розвиток права в умовах цифрової економіки»**. Співорганізаторами виступили Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого, Національна академія правових наук України, Харківська обласна державна адміністрація за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку (USAID), Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), Фонду Конрада Аденауера, Міжнародного Вишеградського фонду та Уряду Нідерландів, а також українських і міжнародних громадських організацій – Харківської обласної фундації «Громадська альтернатива», Харківського юридичного товариства, ГО «Сфера», словацької неурядової організації SME SPOLU, Глобальної асоціації дослідників бізнесу і прав людини, а також професійної правничої спільноти – Національної асоціації адвокатів України.

У межах форуму було проведено 25 наукових заходів (семінари, конференції, симпозіуми, тренінги тощо). У роботі Форуму взяли участь голова Верховного Суду Валентина Данішевська, голова Конституційного суду України Станіслав Шевчук, Міністр освіти і науки України Лілія Гриневич, голова Харківської обласної державної адміністрації Юлія Світлична.

8 червня 2018 року у Київському регіональному центрі Національної академії правових наук України відбувся **Круглий стіл на тему «Незаконне збагачення: питання правової кваліфікації»**. Науковий захід був організований та проведений Центром спільно з Комітетом з питань

запобігання і протидії корупції Верховної Ради України. В роботі круглого столу прийняли участь провідні науковці Національної академії правових наук України, Київського національного університету імені Тараса Шевченка, Національної академії внутрішніх справ України, Національної академії прокуратури України, Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, народні депутати України, представники Генеральної прокуратури України, адвокати, а також практикуючі юристи.

VIII. ХАРАКТЕРИСТИКА ВИДАВНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Національна академія правових наук України у 2018 р. повністю виконала план результативних показників з випуску друкованої продукції за двома бюджетними програмами: 6581020 – наукова і організаційна діяльність президії Національної академії правових наук України, 6581040 – фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері удосконалення законодавства і права, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури.

Зокрема, за бюджетною програмою 6581020 було видано 7 збірників наукових праць, підготовлено 27 публікацій у наукових виданнях; за бюджетною програмою 6581040–30 монографій, підручників, науково-практичних посібників, 34 збірника коментарів законодавства, нормативних актів, наукових статей і тез, а також опубліковано 384 наукових статей.

У багатогранній видавничій діяльності провідне місце посідає видавництво «Право», яке входить до складу НАПрН України.

У 2018 році видавництво «Право» видало 272 видання, загальною кількістю 59210 примірників, серед них: 57 збірників законодавства, 43 монографії, 53 навчальних посібника, 18 періодичних видань, 16 підручників, 10 довідкових та 71 наукових видань.

Видавництво забезпечило підготовку та видання **«Великої української юридичної енциклопедії»**. Так, упродовж 2018 року вийшли друком три томи енциклопедії – «Трудове право» (загальний обсяг 776 сторінок), «Екологічне право» (загальний обсяг 776 сторінок), «Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія» (загальний обсяг 952 сторінки).

Починаючи з 2009 року Національною академією правових наук України видається Щорічник українського права (Yearbook of Ukrainian law), в якому публікуються найкращі статті членів академії та науковців її установ. З 2014 року Щорічник українського права друкується англійською мовою. Кожен випуск англійської версії надсилається більше ніж у 70 юридичних бібліотек світу, зокрема США, Канади, Австралії, Великої Британії, Німеччини, Португалії, Швейцарії, Норвегії, Данії, Латвії, Литви. У Щорічнику за 2018 рік опубліковано 37 наукових статей з актуальних питань розвитку держави і права.

У 2018 році у Лондонському видавництві Wildy, Simmonds & Hill Publishing вийшли друком 2 частини п'ятого тому п'ятитомної монографії «Правова доктрина України». Переклад на англійську мову та його наукову редакцію було здійснено іноземним членом НАПрН України В. Е. Батлером.

ІХ. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Академія активно співпрацює з міжнародною науковою спільнотою шляхом проведення спільних наукових досліджень, запрошення для участі у наукових заходах іноземних учених, взяття участі вітчизняними науковцями у закордонних наукових конференціях, тощо, співпраці та обміну інформацією з міжнародними й іноземними структурами.

Зокрема, академія та її науково-дослідні інститути підтримують творчі зв'язки з Юридичним факультетом Мінського державного університету (Беларусь), Вільнюським державним університетом, Університетом Миколаса Ромеїса (Литва), Балтійською Міжнародною Академією (Литва), Люблінським католицьким університетом імені Іоанна Павла II, Ягеллонським університетом у м. Кракові, Люблінським університетом імені Марії Кюрі-Складовської, Університетом Варшави, Центром європейської співпраці (Польща), Університет ім. Яна Кохановського (Польща), Айхонський університет (КНР), Коледж Сенека (Канада), Ліверпульська школа права (Велика Британія), Університет Казимира Семеновича (Литва), Університет імені Георга Августа (Німеччина), Інститутом інтелектуальної власності, конкуренції та податкового права Товариства Макса Планка (Німеччина), Академією Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ) (Швейцарія), Юридичним факультетом Трнавського Університету (Словаччина), Юридичним факультетом Університету Західної Богемії (Чехія), Факультетом права та адміністрації Сілезького університету (Польща), Науково-дослідним центром (Міжвузівської кафедри права і генома людини, Університету Країни Басків Університету Деусто) (Іспанія), Regent University (США).

У 2018 році була підписана трьохстороння угода про співпрацю між Національною академією правових наук України, Національним юридичним університетом імені Ярослава Мудрого та Інститутом права Дікінсона державного університету штату Пенсильванія (США).

Постійним партнером Національної академії правових наук України в проведенні багатьох наукових проектів виступає Координатор проектів ОБСЄ в Україні. За його допомоги було організовано низку різноманітних наукових заходів, конференцій, літніх шкіл тощо.

Х. КООРДИНАЦІЙНА ТА ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ АКАДЕМІЇ, МІЖГАЛУЗЕВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

Важливим напрямом співпраці Національної академії правових наук України є співробітництво з Національною академією наук України. Так, починаючи з 2006 р. при НАН України функціонує Експертна рада, головним завданням якої є оцінка всіх тем досліджень, запланованих до фінансування із Державного бюджету України незалежно від відомчого підпорядкування. НАПрН України у 2018 р. отримала від Експертної ради висновки щодо доцільності дослідження всіх запланованих фундаментальних тем.

Окремі члени Національної академії правових наук України є також членами Національної академії наук України та працюють у її відділеннях, у рамках яких забезпечують взаємодію НАПрН України та НАН України. Так, дійсні члени (академіки) НАПрН України В. Я. Тацій, В. М. Литвин, Ю. С. Шемшученко, О. Л. Копиленко є дійсними членами (академіками) НАН України, а дійсний член (академік) НАПрН України В. Ф. Сіренко та члени-корес-

понденти НАПрН України В. М. Шаповал і В. А. Устименко є членами-кореспондентами НАН України.

Почесний президент НАПрН України, дійсний член (академік) НАН та НАПрН України Тацій В. Я є членом Колегії Міністерства освіти і науки України, до складу Національної ради України з питань розвитку науки і технологій входить президент НАПрН України Петришин О. В., до Ради прокурорів України – дійсний член (академік) Битяк Ю. П., до Науково-методичної ради при Генеральній прокуратурі України – дійсний член (академік) Тихий В. П.

До складу Науково-консультативної ради при Верховному Суді входять дійсні члени (академіки) НАПрН України Бобкова А. Г., Борисов В. І., Гетьман А. П., Комаров В. В., Кузнецова Н. С., Кучерявенко М. П., Майданник Р. А., Оніщенко Н. М., Орлюк О. П., Петришин О. В., Прилипко С. М., Святоцький О. Д., Селіванов А. О., Скрипнюк О. В., Тацій В. Я., Шакур В. І., Щербина В. С.; члени-кореспонденти НАПрН України Боднар Т. В., Галянтич М. К., Дзера О. В., Довгерт А. С., Капліна О. В., Козюбра М. І., Кохановська О. В., Кулинич П. Ф., Навроцький В. О., Настюк В. Я., Носік В. В., Подцерковний О. П., Спасибо-Фатєєва І. В., Стефанчук Р. О., Устименко В. А., Харитонов Є. О., Харитонova О. І., Чанишева Г. І., Шило О. Г., Шульга М. В., Яроцький В. Л.

Члени Академії також входять до інших науково-консультативних рад та робочих груп з реформування законодавства, які діють при Президентові України, Комітетах Верховної Ради України, Кабінетові Міністрів України, вищих судових та правоохоронних інстанціях.

Національній академії правових наук України здійснюється значна робота з питань координації наукових досліджень у галузі держави і права. Одним із таких напрямів є координація дисертаційних досліджень, теми яких затверджені вченими радами закладів вищої освіти,

юридичних факультетів університетів, науково-дослідних установ юридичного профілю. Результати цієї роботи знаходять своє відбиття у виданні **«Переліку тем дисертаційних досліджень з проблем держави і права»**, який виходить друком з 1995 року. Цим виданням академія ставить за мету поширення інформації серед наукової громадськості стосовно основних напрямів дисертаційних досліджень, які виконуються в Україні, що дає змогу вченим радам закладів вищої освіти, юридичних факультетів та науково-дослідницьких установ юридичного профілю, науковим керівникам (консультантам), здобувачам (аспірантам, ад'юнктам та докторантам) здійснювати планування науково-дослідної роботи, провадити дисертаційні дослідження з найбільш актуальних проблем держави і права, уникати повторення та дублювання тематики, забезпечуючи ефективність наукових досліджень.

До переліку за 2018 рік увійшли 1040 тем дисертаційних досліджень, опрацьованих членами координаційних бюро відділень Національної академії правових наук України, до окремих з яких надані зауваження.

Науковцями інституту інформатики і права НАПрН України під керівництвом В. Г. Пилипчука в продовження цієї діяльності розроблено Інтернет-ресурс «Правова наука», який містить не тільки базу даних затверджених тем кандидатських і докторських дисертацій, а й уже захищених робіт.

XI. ПІДГОТОВКА НАУКОВИХ КАДРІВ

У науково-дослідних інститутах Національної академії правових наук України успішно функціонує аспірантура,

головною метою якої є підготовка власних наукових кадрів для роботи в установах академії. У 2018 р. підготовка наукових кадрів у аспірантурі здійснювалася в усіх науково-дослідних інститутах Національної академії правових наук України.

Так, у звітному році в аспірантурі науково-дослідних інститутів НАПрН України за бюджетні кошти фактично навчалося **3** аспіранти (**2** – в НДІ вивчення проблем злочинності імені акад. В. В. Сташиса; **1** – в НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування).

У звітному році в докторантурі Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса за рахунок коштів державного бюджету навчався **1** докторант, який у 2018 р. успішно закінчив навчання та захистив дисертацію на здобуття наукового ступеня доктора юридичних наук. Дисертацію захищено 17 жовтня 2018 р. у спеціалізованій вченій раді Д. 64.086.01 у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого.

Відповідно до Законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту», «Про ліцензування видів господарської діяльності» а також постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» діяльність науково-дослідних інститутів з цього питання підлягає ліцензуванню. На сьогодні відповідні ліцензії отримали **НДІ приватного права та підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака, НДІ вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса, НДІ інтелектуальної власності, НДІ інформатики і права, НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування.**

XII. КАДРОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Відповідно до Указу Президента України від 19 червня 2013 року №337/2013 загальна чисельність членів академії становить – 146 чоловік, з яких 53 дійсних членів (академіків) і 93 членів-кореспондентів. Фактично станом на 1 січня 2019 року до складу Національної академії правових наук України входять 126 членів академії та 4 іноземних члена, з них: 50 дійсних членів (академіків), 76 членів-кореспондентів.

Науково-організаційний апарат президії академії складає 50 осіб (м. Харків – 34, м. Київ – 16), серед яких: 12 докторів юридичних наук, 7 кандидатів юридичних наук.

В науково-дослідних інститутах академії працюють 318 наукових працівників, з них науковців, які мають науковий ступінь доктора наук – 92 особи, та які мають науковий ступінь кандидата наук – 134, зокрема:

Науково-дослідний інститут державного будівництва та місцевого самоврядування

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 55; середній вік – 43 роки. Докторів наук – 17; кандидатів наук – 24; мають почесні звання – 6.

Науково-дослідний інститут вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 42; середній вік – 44 роки. Докторів наук – 15; кандидатів наук – 21; мають почесні звання – 4.

Науково-дослідний інститут правового забезпечення інноваційного розвитку

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 49; середній вік – 41 років. Докторів наук – 14; кандидатів наук – 26; мають почесні звання – 3.

Науково-дослідний інститут інтелектуальної власності

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 70; середній вік – 45 років. Докторів наук – 12; кандидатів наук – 19; мають почесні звання – 1.

Науково-дослідний інститут інформатики і права

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 53; середній вік – 48 років. Докторів наук – 15; кандидатів наук – 21; мають почесні звання – 8.

Науково-дослідний інститут приватного права і підприємництва імені академіка Ф. Г. Бурчака

Загальна чисельність працюючих наукових працівників – 49; середній вік – 45 років. Докторів наук – 19; кандидатів наук – 23; мають почесні звання – 5.

За значний особистий внесок у реалізацію державної правової політики, реформування правової системи та законодавства України, підготовку висококваліфікованих фахівців, розвиток вітчизняної науки, формуванні правової культури населення, підвищення правосвідомості науковці Національної академії правових наук України були нагороджені такими державними та урядовими нагородами:

Орденем князя Ярослава Мудрого I ступеня був нагороджений дійсний член (академік) Тацій В. Я.

Орденем князя Ярослава Мудрого V ступеня був нагороджений дійсний член (академік) Битяк Ю. П.

Орденем «За заслуги» I ступеня був нагороджений дійсний член (академік) Костицький М. В.

Орденем «За заслуги» III ступеня були нагороджені дійсні члени (академіки) Гончаренко В. Д., Журавель В. А.

Орденем княгині Ольги III ступеня були нагороджені дійсний член (академік) Орлюк О. П. та член-кореспондент Серьогіна С. Г.

Звання заслужений діяч науки і техніки України присвоєно членам-кореспондентам Капліній О. В., Кохановській О. В., Музиці А. А.

Звання заслужений юрист України присвоєно дійсному члену (академіку) Бобковій А. Г.

Почесною грамотою Верховної Ради України були нагороджені дійсні члени (академіки) Борисов В. І., Рабінович П. М. та член-кореспондент Пилипчук В. Г.

Грамотою Верховної Ради України були нагороджені дійсний член (академік) Іншин М. І. та член-кореспондент Заєць А. П.

Почесною грамотою Кабінету Міністрів України були нагороджені дійсний член (академік) Луць В. В. та член-кореспондент Довгерт А. С.

Подякою Прем'єр-міністра України були нагороджені дійсні члени (академіки) Скрипнюк О. В., Нор В. Т.

Лауреатом стипендії імені В. П. Маслової стала член-кореспондент Серьогіна С. Г.

Лауреатами премії імені Ярослава Мудрого стали члени-кореспонденти Шевчук С. В., Коломоєць Т. О.

Почесною грамотою президії Національної академії наук України нагороджені члени-кореспонденти Андрійко О. Ф., Нагребельний В. П.

Грамотою Національної академії наук України нагороджена член-кореспондент Кресіна І. О.

Пам'ятною відзнакою на честь 100-річчя Національної академії наук України нагороджені дійсні члени (академіки) Петришин О. В., Кузнєцова Н. С., Журавель В. А.

З метою подальшого зміцнення наукового потенціалу у підвідомчих інститутах провадилась цілеспрямована робота. Сталися певні зміни у структурі кадрового складу. Слід відзначити, що внаслідок недостатнього фінансування науково-дослідні інститути були вимушені скоротити чисельність наукових працівників. Через брак фінансування стало практично неможливим створення привабливих умов праці та закріплення на місцях здібної наукової молоді.

Молоді вчені досягли вагомих результатів у наукових дослідженнях, 3 науковцям академії здійснювалися виплати стипендії Кабінету Міністрів України, а саме: Гетьману Є. А., Улітіній О. В., Петришину О. О.

За підсумками діяльності академії звітного періоду належна увага приділялась питанням кадрового забезпечення. Якісний склад працюючих наукових працівників негативно змінився. Спостерігається тенденція зменшення кількості наукових співпрацівників, працюючих за основним місцем роботи.

№ п/п	Назва структурної одиниці	Кількість працюючих академіків	Кількість працюючих членів-кореспондентів	Кількість наукових співробітників (чол.)						
				Доктори наук		Кандидати наук		Всього наукових співробітників		
				Осн.	Сум.	Осн.	Сум.	Осн.	Сум.	Разом
1	президія м. Харків	5	1	3	5	3	2	8	7	15
2	КРЦ	3	-	2	2	2	-	4	2	6
3	НДІВПЗ	3	2	6	9	12	9	24	18	42
4	НДІППіП	3	2	13	6	13	10	32	17	49
5	НДІІВ	1	1	3	9	12	7	48	22	70
6	НДІІІ	-	2	7	8	8	13	30	23	53
7	НДІДБіМС	5	5	1	16	12	12	24	31	55
8	НДІПЗІР	2	2	2	12	14	12	23	26	49

ХІІІ. ФІНАНСОВЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Національна академія правових наук України згідно з чинним законодавством є вищою державною науковою організацією України, що організовує і здійснює фундаментальні дослідження в галузі держави і права. Відповідно до ст. 22 Бюджетного кодексу України академію визначено головним розпорядником бюджетних коштів.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2018 рік» затверджені видатки для НАПрН України загальним обсягом **38209,8** тис. грн.

За підсумками 2018 року академія профінансована з Державного бюджету в обсязі **38209,8** тис. грн., що складає 100% від планових річних показників.

Крім того наукові установи академії самостійно отримали у 2018 році по спеціальному фонду бюджету **5763,0** тис. грн., що склало 15,1% від загального обсягу надходжень.

Середньорічна чисельність працюючих у бюджетних установах НАПрН України у звітному році становила **369** осіб.

Кошти, що були визначені Державним бюджетом України у 2018 році за загальним та спеціальним фондом, спрямовувалися на виконання 2-х бюджетних програм.

Державним бюджетом України на 2018 рік видатки на виконання програми **КПКВ 6581040** «Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері законодавства і права, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури» були затверджені у сумі **32175,6** тис. грн., у тому числі видатки загального фонду – **26100,2** тис. грн., спеціального фонду – **6075,4** тис. грн.

Касові видатки за **КПКВК 6581040** у 2018 році склали **31007,7** тис. грн., у тому числі видатки загального фонду – **26048,9** тис. грн., спеціального фонду – **4958,8** тис. грн.

Державним бюджетом України на 2018 рік видатки на виконання програми **КПКВ 6581020** «Наукова і організаційна діяльність президії Академії правових наук України» були затверджені у сумі **13942,9** тис. грн., у тому числі видатки загального фонду – **12109,6** тис. грн., спеціального фонду – **1833,3** тис. грн.

Касові видатки за **КПКВК 6581020** у 2018 році склали **13385,9** тис. грн., у тому числі видатки загального фонду – **12087,7** тис. грн., спеціального фонду – **1298,2** тис. грн.

В цілому видатки по Академії за 2018 рік склали **44393,6** тис. грн., у тому числі із загального фонду бюджету – **38136,6** тис. грн. і спеціального фонду **6257,0** тис. грн.

Кошти було витрачено на:

– виплату заробітної плати з нарахуваннями – **33991,2** тис. грн., **або 76,5%** всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – **31279,8** тис. грн. і по спеціальному фонду – **2711,4** тис. грн.;

– придбання предметів постачання і матеріалів, оплату послуг – **3286,4** тис. грн. **або 7,4%** всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – **967,1** тис. грн і по спеціальному фонду – **2319,3** тис. грн.;

– відрядження – **128,2** тис. грн **або 0,3%** всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – **50,0** тис. грн і по спеціальному фонду – **78,2** тис. грн ;

– оплату комунальних послуг – **1277,8** тис. грн. **або 2,9%** всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – **530,0** тис. грн. і по спеціальному фонду – **747,8** тис. грн.;

– виплату стипендії та довічної плати дійсним членам (академікам) та членам-кореспондентам – **5365,2** тис. грн. **або 12,1%** всіх видатків, у тому числі по загальному фонду – **5309,5** тис. грн. і по спеціальному фонду – **55,7** тис. грн.;

– сплата податків до бюджету – **128,8** тис. грн. **або 0,3%** по спеціальному фонду;

– придбання обладнання – **216,0** тис. грн. **або 0,5%** по спеціальному фонду.

**Звіт про витрачання коштів Державного бюджету України
Національною академією правових наук України за 2017 рік**

Таблиця № 1

(тис.грн.)

6580000	Національна академія правових наук України	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
		Затверджено коштом на рік	Касові видатки	Затверджено коштом на рік	Касові видатки
	Показники				
	Видатки – всього	38209,8	38136,6	7908,7	6257,0
	В тому числі:				
2000	Поточні видатки	38209,8	38136,6	7329,2	6041,0
2110,2120	Оплата праці працівників з нарахуваннями на оплату праці	31291,9	31279,8	2925,6	2711,4
2210,2240	Використання товарів і послуг	967,1	967,1	2711,3	2319,3
2250	Видатки на відрядження	50,0	50,0	92,6	78,2
2270	Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	546,4	530,0	1173,0	747,8
2800	Інші поточні видатки	1,0	0,2	371,0	128,6
2700	Соціальне забезпечення	5353,4	5309,5	55,7	55,7
3000	Капітальні видатки	-	-	579,5	216,0

Таблиця №2
(тис. грн.)

Код економічної класифікації видатків	Найменування бюджетної програми	Загальний фонд		Спеціальний фонд	
		Затверджено кошторисом на рік	Касові видатки	Затверджено кошторисом на рік	Касові видатки
6581020	Наукова і організаційна діяльність Президії Національної академії правових наук України	12109,6	12087,7	1833,3	1298,2
6581040	Фундаментальні дослідження, прикладні наукові і науково-технічні розробки, виконання робіт за державними цільовими програмами і державним замовленням у сфері законодавства і права, підготовка наукових кадрів, фінансова підтримка розвитку наукової інфраструктури	26100,2	26048,9	6075,4	4958,8
ВСЬОГО		38209,8	38136,6	7908,7	6257,0